

AUSIÀS MARCH

(1400-1459)

Ma volentat ab la raó s'envolpa

Ma volentat ab la raó s'envolpa
e fan acord la qualitat seguint,
tals actes fent que al cos és defallint
en poc de temps una gran part de polpa.
Lo poc dormir magresa al cos m'acosta:
dobl'm l'enginy per contemplar amor.
Lo cos molt gras, trobant-se dormidor
no pot dar pas en aquesta aspra costa.

La meva voluntat s'abraça a la raó i
es posen d'acord per seguir la qualitat,
fent tals actes que en poc temps
al cos li falta ja una gran part de la seva carn.
El dormir poc fa aproximar la magresa al cos:
em duplica l'enginy per contemplar l'amor.
El cos massa gras, propens a adormir-se,
no pot fer ni un pas en aquesta aspra pujada.

JOAN ROIÇ DE CORELLA

(1435-1497)

Del mal que pas no puc guarir

Del mal que pas no puc guarir
si no em mirau
ab los ulls tals que puga dir
que ja no us plau
que jo per vós haja morir.
Si muir per vós, llavors creureu
l'amor que us port,
e no es pot fer que no ploreu
la trista mort
d'aquell que ara no voleu.

Que el mal que pas no em pot jaquir
si no girau
los vostres ulls que em vullen dir
que ja no us plau
que jo per vós haja morir.

MARIÀ MANENT

(1898-1988)

Poema antic

A quinze anys era soldat,
als vuitanta torno a casa.
Trobo un home al bell camí,
per ma llar li preguntava.
“Buida és la teva llar,
i la colguen brolla i arbres.”
He vist llebres pels forats
i faisans sota dels ràfecs.
Tot d'herbei al pati creix;
vora el pou malves salvatges.
De l'herbei me'n faré un plat,
i una sopa de les malves.
Ja m'he cuit sopa i herbei
i ningú no m'acompanya.
He mirat cap a llevant
i les llàgrimes em salten!

L'amada morta

El so d'aquella seda mai més no s'oirà.
La pols ja s'amuntega damunt el marbre clar.
És freda i és callada la seva buida cambra.
A les portes s'apilen mil fulles color d'ambre.

Enyorant una dama tan dolça de mirar,
com em voleu aconhortar?

NADALA DEL SEGLE XV

(Text adaptat)

Cobles a la Verge partera

Qui vol visitar
la Verge partera
ab mi deu anar.

En la stablia
ha fet un litet
on néixer devia
Jesús son fillet,
en un loch estret
on lo bou jaïa.

No menge galines
ni brou destilat,
ni vest de melines
ni mantel brodat
per gran pobretat.

Pregam nos mostrets
vostre dolç fillet,
ab què us alegrets.
Ay del carinet
com és gallardet!

Ay, Verge Maria,
Vós que l'infantàs
dat-nos alegria
e'ns aconsolats.

Ay, Verge Maria,
al cel nos portats
per la dreta via.

Qui vol visitar
la Verge partera
ab mi deu anar.

PERE QUART

(1899-1986)

Rata pinyada

Esparracada,
negra i nocturna
rata-pinyada.
Errant espurna
tost apagada
d'un braserar
on manta bruixa
rosteix la cuixa
d'un ermità.

Musclo

Anà perdent la salut
de tant beure a doble queix.
Fou enterrat en taüt
al fons d'un arròs amb peix.

Elefant

De la trompa grisa
canons acerats,
de les quatre potes
pilars de palau,
popular bandera
de l'orella gran,
de la pell gruixuda
galtes d'advocat,
dels ullals de vori
torres de pedant.

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

(1924-1993)

Canta l'assassí

Voldria parlar de la Mort,
voldria, però no sé amb qui.
I a qui parlar de la Mort?

Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Jo sóc aquell assassí
que matava per plorar.
Des que em vaig fer assassí
no tinc ganes de plorar.
Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Voldria parlar de la Mort,
voldria, i no tinc amb qui.
Parlaré amb la meua Mort.

Trista sort.
Trista sort i mal camí.

Jo sóc aquell assassí
que matà a la seua Mort.
Mala sort.
Tingueu llàstima de mi.

Cançó de l'home parat al cantó

Parat en aquell cantó,
un cantó de la ciutat,
parat al cap del carrer.
Ell era un home parat.

No sabia d'on venia
i no tenia on anar,
i en arribar al cantó
en el cantó es va quedar.

Passaven – i els les mirava-
parelles d'enamorats
agafats de la cintura
agafats en un abraç.

Passaven infants i dones
que tornaven del mercat,
i l'home no s'hi movia
perquè era l'home parat

Llums que s'apaguen i encenen,
la fira de la ciutat,
i en el rostre d'aquell home
una amarga dignitat.

Si de vegades plorava
ningú no el veia plorar.
Ningú res no li advertia,
Ni veia l'home parat.

Es féu un arbre de pena
És feu un arbre d'espant,
Allí, al cantó del carrer,
Ple d'orgull i humiliat.
Algú va avisar l'alcalde,
i l'alcalde, un "concejal",
i el "concejal" els qui duien
la grua municipal.

Com qui lleva un monument
d'un carrer de la ciutat,
varen endur-se una nit
l'home, l'home parat.